Lieta Nr.C32314311
Nr.CA-0997-18/17
ECLI:LV:RAT:2018:0503.C32314311.7.S

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2018.gada 3.maijā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Gunta Freimane,
tiesnese Mairita Šķendere,
tiesnese Madara Ābele,
ar tiesas sēdes sekretāri Anastasiju Beļajevu un tulci Līgu Marcinkeviču,
piedaloties prasītāja /pers. A/ pārstāvei advokātei Vitai Tanasi un atbildētājai /pers. B/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamās telpas sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 30.novembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ (turpmāk - prasītājs) 2011.gada 5.jūlijā Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā cēla prasību pret /pers. B/ (turpmāk - atbildētāja) par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu no dzīvojamās telpas.

Prasības pieteikumā norādīti tālāk minētie apstākļi un pamatojums.

Prasītājam 2001.gada 13.decembrī nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokli /adrese /, kurā kā ģimenes locekle dzīvo arī atbildētāja.

Puses no 2005.gada dzīvo šķirti, līdz ar to prasītājs ir spiests īrēt citu dzīvokli.

Prasītājs 2011.gada 1.jūlijā Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā cēla prasību pret atbildētāju par laulības šķiršanu.

Tā kā prasītājs pats vēlas lietot savu dzīvokli un atbildētāja nepiedalās dzīvokļa uzturēšanā un ar to saistīto maksājumu veikšanā, tad atbildētājai izbeidzamas dzīvojamās telpas lietošanas tiesības un viņa izliekama no dzīvokļa.

Prasības pieteikumā lūgts izbeigt atbildētājai dzīvojamās telpas /adrese/, lietošanas tiesības un izlikt atbildētāju no minētās dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Tiesā 2015.gada 14.augustā un 2016.gada 26.janvārī saņemti prasības pieteikuma papildinājumi, kuros norādīts, ka ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 16.februāra spriedumu no prasītāja par labu atbildētājai piedzīti uzturlīdzekļi meitas /pers. C/ uzturam 142,29 EUR ik mēnesi; noraidīta atbildētājas pretprasība daļā par dzīvokļa /adrese/, Rīgā, atzīšanu par laulāto kopmantu un atbildētājas tiesības uz ½ domājamo daļu no minētā īpašuma. Spriedums stājies spēkā 2015.gada 19.jūnijā, līdz ar to atbildētāja ir zaudējusi prasītāja ģimenes locekļa statusu.

Tā kā pušu laulība ir šķirta un dzīvoklis, kurā šobrīd dzīvo atbildētāja, ir prasītāja atsevišķa manta, tad atbildētājai saskaņā ar likuma „Par dzīvokļa īpašumu" 22.panta otro daļu izbeidzamas dzīvokļa lietošanas tiesības un atbildētāja kopā ar no viņas atkarīgajām personām izliekama no dzīvokļa. Vienošanās par turpmāku prasītājam piederošā dzīvokļa lietošanu starp pusēm nav noslēgta, atbildētāja dzīvokļa uzturēšanā un ar to saistīto maksājumu veikšanā nepiedalās.

Prasītājs lūdzis izbeigt atbildētājai dzīvojamās telpas /adrese/, lietošanas tiesības; izlikt atbildētāju no minētās dzīvojamās telpas ar visām no viņas atkarīgajām personām un mantām bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 927.pantu un likuma „Par dzīvokļa īpašumu" 22.panta otro daļu.

Par prasības pieteikumu un tā pildinājumiem saņemti atbildētājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst šādu iemeslu dēļ.

Atbildētāja kopā ar meitu dzīvo strīdus dzīvoklī un atbildētāja īsteno meitas ikdienas aizgādību. Prasītājs nekad nav izvirzījis pretenzijas par to, ka atbildētāja ar meitu dzīvo šajā dzīvoklī. Turklāt laulības šķiršanas lietā prasītājs apgalvoja, ka viņam nav iebildumu, ka atbildētāja ar meitu dzīvo strīdus dzīvoklī, līdz ar to atbildētāja atteicās no pretprasības daļā par bērna dzīvesvietas noteikšanu dzīvoklī /adrese/.

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2016.gada 10.februāra spriedumu prasība apmierināta daļēji. Tiesa nosprieda izbeigt atbildētājai dzīvojamās telpas /adrese/, lietošanas tiesības un izlikt atbildētāju ar viņas mantām no minētās dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas; noraidīt prasību daļā par no atbildētājas atkarīgo personu izlikšanu no dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Par minēto spriedumu prasītājs un atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2017.gada 5.aprīļa lēmumu atcelts Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2016.gada 10.februāra spriedums un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai.

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 30.novembra spriedumu prasība apmierināta daļēji. Tiesa nosprieda izbeigt atbildētājai

dzīvojamās telpas /adrese/, lietošanas tiesības un izlikt atbildētāju ar viņas mantām no minētās dzīvojamās telpas bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas; izbeigt tiesvedību prasības daļā par atkarīgo personu izlikšanu no dzīvojamās telpas /adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas; piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam valsts nodevu 106,71 EUR; piedzīt no atbildētājas valsts ienākumos valsts nodevu 35,57 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9,30 EUR.

Spriedums pamatots ar tālāk norādītajiem motīviem.

Tā kā prasītājs atteicās no prasības daļā par no atbildētājas atkarīgo personu izlikšanu, tad tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu, atzina, ka tiesvedība šajā prasības daļā izbeidzama.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Civilprocesa likuma 96.panta piektajā daļā noteikts, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

No Zemesgrāmatu apliecības izriet, ka prasītājam, pamatojoties uz 2001.gada 13.decembra pirkuma līgumu, 2002.gada 19.martā nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokļa īpašumu /adrese/.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 16.februāra spriedumu apstiprinās, ka atbildētājas pretprasība pret prasītāju daļā par dzīvokļa īpašuma /adrese/, Rīgā, ar pie tā daudzdzīvokļu mājas piederošajām kopīpašuma 6108/208129 domājamā daļām atzīšanu par laulāto kopmantu un atbildētājas tiesībām uz ½ domājamo daļu no šī īpašuma noraidīta. Tādējādi ar minēto spriedumu pierādīts, ka strīdus dzīvoklis ir prasītāja atsevišķa manta.

No tiesu informācijas sistēmas datiem izriet, ka atbildētājas deklarētā dzīvesvieta ir strīdus dzīvoklī.

Atbilstoši Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta otrajai daļai personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis nekustamais īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

Savukārt saskaņā ar likuma „Par dzīvokļa īpašumu", kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim, 11.pantu dzīvokļa īpašnieks bija tiesīgs iemitināt savā dzīvoklī ģimenes locekļus un citas personas. Līdz ar to tiesa secināja, ka atbildētāja ar pušu nepilngadīgo meitu /pers. C/ strīdus dzīvokļa lietošanas tiesības ieguva likuma „Par dzīvokļa īpašumu" noteiktajā kārtībā kā personas, kuras dzīvoklī iemitinājis dzīvokļa īpašnieks.

Prasība sākotnēji pamatota ar likuma „Par dzīvokļa īpašumu", kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim, 22.panta pirmās daļas 1.punktu, kas noteica, ka dzīvokļa īpašnieks var prasīt ģimenes locekļu dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu, ja viņi nepilda šajā likumā noteiktos pienākumus, savukārt prasības pieteikuma papildinājumos prasītājs atsaucies uz likuma „Par dzīvokļa īpašumu" 22.panta otro daļu, ar kuru laulības šķiršana dod tiesības dzīvokļa īpašniekam prasīt bijušā laulātā un uz svainības attiecību pamata iemitināto personu dzīvokļa lietošanas tiesību izbeigšanu, ja vien dzīvoklis nav bijis laulāto kopīga manta (Civillikuma 89.panta otrā daļa).

Tiesa par nepamatotu atzina atsaukšanos uz likuma „Par dzīvokļa īpašumu" 22.panta otro daļu, jo šis likums bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim, bet pušu laulība šķirta jau pēc tam, kad tas zaudēja spēku.

Vienlaikus saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 9.pantu dzīvokļa īpašniekam attiecībā uz dzīvokļa īpašumu ir pilnīgas varas tiesības, tai skaitā, tiesības: valdīt un lietot dzīvokļa īpašumu, iegūt no tā labumu, izmantot to pēc sava ieskata mantas pavairošanai un vispār lietot to jebkādā veidā, ciktāl dzīvokļa īpašnieku neierobežo likumi, un ciktāl tas nerada traucējumus citiem dzīvokļu īpašniekiem; nodot dzīvokļa īpašumu lietošanā citām personām; iemitināt dzīvokļa īpašumā ģimenes locekļus un citas personas.

Arī Civillikuma 927.pants nosaka, ka īpašums ir pilnīgas varas tiesība par lietu, t.i., tiesības valdīt un lietot to, iegūt no tās visus iespējamos labumus, ar to rīkoties un noteiktā kārtā atprasīt to atpakaļ no katras trešās personas ar īpašuma prasību.

Civillikuma 1039.pants noteic, ka īpašnieks var aizliegt visiem citiem ietekmēt viņa lietu, kā arī to lietot vai izmantot, kaut arī viņam pašam no tam nerastos nekāds zaudējums.

Tiesa atzina, ka likums dzīvokļa īpašniekam attiecībā uz dzīvokļa īpašumu paredz pilnīgas varas tiesības, izņemot likumā noteiktos gadījumus.

Saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 2.pantu dzīvojamās telpas īre ir dzīvojamās telpas lietošanas tiesību nodošana citai personai par maksu. Dzīvojamās telpas lietošanas tiesības citai personai var nodot dzīvojamās telpas īpašnieks, valdītājs, kā arī pašvaldība, ja tā atbilstoši likumam „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" uz likumīga pamata ieguvusi attiecīgo dzīvojamo telpu lietojumā.

Dzīvojamās telpas lietošanas vienīgais pamats īrniekam vai apakšīrniekam ir dzīvojamās telpas īres vai apakšīres līgums.

No lietas materiāliem izriet, ka prasītājs atbildētājai dzīvokļa lietošanas tiesības nav nodevis ne pēc tam, kad uzsākta pušu šķirta dzīve, ne arī pēc tam, kad pušu laulība šķirta. Tāpat atbildētāja tiesas sēdē atzina, ka rēķinus par dzīvokli neapmaksā. Līdz ar to tiesa secināja, ka starp pusēm vienošanās par atbildētājas lietošanas tiesībām uz strīdus dzīvokli nav panākta.

Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka starp pusēm lietas izskatīšanas brīdī nepastāv ne laulāto attiecības, ne līgumiskas attiecības, kas atbildētājai dotu pamatu turpmāk lietot prasītājam piederošo dzīvokli.

Tas vien, ka strīdus dzīvoklī joprojām ir deklarēta atbildētājas dzīvesvieta, nevar būt par pamatu secinājumam, ka starp pusēm pastāv vienošanās par atbildētājas beztermiņa tiesībām lietot prasītājam piederošo dzīvokli, jo atbilstoši Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 2.panta otrajai daļai dzīvesvietas deklarēšanas fakts pats par sevi nerada civiltiesiskas saistības.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka atbildētāja, kura strīdus dzīvokļa lietošanas tiesības bija ieguvusi kā ģimenes locekle un kuru dzīvoklī iemitināja dzīvokļa īpašnieks, bet turpmāka vienošanās starp pusēm nav panākta, līdz ar ģimenes locekles statusa zaudēšanu, šīs tiesības ir zaudējusi.

Likuma „Par dzīvokļa īpašumu", kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim, 7.pants noteica, ka dzīvokļa īpašnieks var savu īpašumu valdīt, iegūt no tā labumu, izmantot, un šobrīd spēkā esošā Dzīvokļa īpašuma likuma 9.panta 1.punkts nosaka, ka dzīvokļa īpašniekam attiecībā uz dzīvokļa īpašumu ir pilnīgas varas tiesības, tostarp tiesības valdīt un lietot dzīvokļa īpašumu, iegūt no tā labumu, izmantot to pēc sava ieskata mantas pavairošanai un vispār lietot to jebkādā veidā, ciktāl dzīvokļa īpašnieku neierobežo likumi, un ciktāl tas nerada traucējumus citiem dzīvokļu īpašniekiem.

Minēto tiesību normu izpratnē īpašuma izlietošana izpaužas kā lietas valdīšana, lietošana un rīcība ar to. Atbilstoši vispārīgam principam, kas ietverts Civillikuma 1036.pantā, īpašnieks var izlietot īpašumu pēc savas brīvas gribas un ieskata tiktāl, ciktāl šāda rīcība nav pretrunā likumam vai citu personu tiesiskai interesei. Savukārt Civillikuma 1039.pants paredz īpašnieka tiesības aizliegt visiem citiem ietekmēt viņa lietu, kā arī to lietot vai izmantot, kaut arī viņam pašam no tam nerastos nekāds zaudējums.

Tā kā atbildētāja vairs nav prasītāja, t.i., dzīvokļa īpašnieka, ģimenes locekle, kā arī lietā nav konstatēts kāds cits līgumisks vai likumisks pamats atbildētājai lietot strīdus dzīvokli, tad prasītājs, realizējot savas iepriekš minētās dzīvokļa īpašnieka tiesības, pamatoti lūdzis atbildētājai izbeigt strīdus dzīvokļa lietošanas tiesības.

Ar lietas materiāliem apstiprinās, ka atbildētāja nekad nav veikusi strīdus dzīvokļa apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu maksājumus. Atbildētāja nav iesniegusi pierādījumus, kas apstiprinātu dzīvojamās telpas īres līguma esamību vai jebkādu citu pušu noslēgtu vienošanos par prasītājam piederošā dzīvokļa lietošanas tiesību piešķiršanu atbildētājai.

Tādējādi tiesa atzina, ka prasītājam kā dzīvokļa īpašniekam attiecībā uz dzīvokļa īpašumu ir pilnīgas varas tiesības, kā arī tiesības prasīt izbeigt atbildētājai dzīvokļa lietošanas tiesību.

Ņemot vērā minēto, tiesa par pamatotu un apmierināmu atzina prasību par lietošanas tiesību izbeigšanu atbildētājai uz prasītājam piederošo dzīvokli un atbildētājas izlikšanu no dzīvojamās telpas /adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Ar dzimšanas apliecību apstiprināts, ka pusēm ir kopīga meita /pers. C/, dzimusi /datums/. No dzīvesvietas deklarēšanas izziņas izriet, ka /pers. C/ dzīvesvieta 2007.gada 15.janvārī deklarēta /adrese/.

Tiesa uzskatīja, ka minētais apstāklis nav šķērslis prasības apmierināšanai. Civillikuma 177.pants noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā, kas ietver bērna aprūpi, tostarp bērna nodrošināšanu ar mājokli. Saskaņā ar Civillikuma 178.pantu, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās.

Lietas izskatīšanas gaitā tiesa nekonstatēja, ka prasītājam ir ierobežotas vai atņemtas aizgādības tiesības. Ar prasību netiek skartas prasītāja meitas tiesības dzīvot /adrese B/, jo prasītājs no prasības daļā par atkarīgo personu izlikšanu atteicās, līdz ar to netiek pārkāpts Civillikuma 179.pantā noteiktais vecāku pienākums uzturēt bērnu un Civillikuma 177.pantā noteiktais pienākums bērnu nodrošināt ar mājokli, kas jāpilda prasītājam.

Tā kā prasītājs ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneses 2011.gada 12.jūlija lēmumu daļēji atbrīvots no valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas valsts ienākumos, tad tiesa no atbildētājas par labu prasītājam piedzina tiesas izdevumus 106,71 EUR, kā arī no atbildētājas valsts ienākumos piedzina nesamaksāto valsts nodevu 35,57 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 9,30 EUR.

Par šo spriedumu atbildētāja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā norādīts, ka Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 30.novembra spriedumu pārsūdz prasības apmierinātajā daļā.

Apelācijas sūdzībā norādīti tālāk minētie argumenti.

Tiesa ir pārkāpusi Civilprocesa likuma 1., 8., 10.panta un 74.panta otrās daļas noteikumus, atbildētājai bija liegta iespēja aizstāvēt savas tiesības. Tāpat tiesa nav objektīvi izvērtējusi lietas apstākļus un atbildētājas pierādījumus, līdz ar to pārkāpusi Civilprocesa likuma 9. un 97.panta noteikumus.

Lai gan lietā nav skatīts jautājums par nepilngadīgās /pers. C/ izlikšanu, taču tiesai bija pienākums uz tiesas sēdi aicināt Rīgas bāriņtiesas pārstāvi, jo spriedums skar bērna intereses.

Ja spriedums tiks izpildīts un atbildētāju izliks no strīdus dzīvokļa, savukārt meita paliks tur dzīvot, tad atbildētājai tiks liegta iespēja nodrošināt meitas uzraudzību un ikdienas aprūpi.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 16.februāra spriedumu par laulības šķiršanu un uzturlīdzekļu piedziņu pierādīts, ka prasītājs piekrita tam, ka meita /pers. C/ kopā ar atbildētāju dzīvo strīdus dzīvoklī un atbildētāja kā māte īsteno meitas ikdienas aprūpi, līdz ar to atbildētājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta otro daļu atkārtoti tas nav jāpierāda. Tādējādi tiesa ir ignorējusi pierādītu faktu, ka atbildētājai ir tiesības dzīvot strīdus dzīvoklī, kā arī apstākli, ka prasītājs tam ir piekritis.

Tiesa nepareizi konstatēja, ka prasība neskar meitas tiesības dzīvot strīdus dzīvoklī, jo prasītājs atteicās no prasības daļā par atkarīgo personu izlikšanu. Tā kā nav sprieduma par to, ka meitas ikdienas aprūpi veic prasītājs, tad jebkurš nolēmums par atbildētājas šķiršanu no meitas skar nepilngadīgās /pers. C/ intereses. Tā kā ar spriedumu atbildētāja zaudēs tiesības lietot strīdus dzīvokli, bet meita paliks tur dzīvot, tad atbildētāja faktiski zaudēs tiesības nodrošināt meitas ikdienas aprūpi.

Atbildētāja iebilst tam, ka meita dzīvos ar prasītāju, ko nevēlas arī meita. Tā kā pastāv strīds par to, kurš no vecākiem turpmāk nodrošinās meitas ikdienas aprūpi, tad šis jautājums būtu jāskata atsevišķā tiesvedībā.

Tāpat tiesa nav vērtējusi atbildētājas paskaidrojumus par to, ka puses bija noslēgušas mutisku vienošanos par strīdus dzīvokļa lietošanu. Mutiska vienošanās atbilst Dzīvokļa īpašumu likuma 9.panta 4.punktam un likums neprasa šādu vienošanos noslēgt rakstveidā.

Civillikuma 1947.pantā un 1948.pantā paredzēts, ka dzīvokli var lietot bez maksas, t.i., uz patapinājuma pamata.

Tiesa bez ievērības atstājusi pušu mutvārdos noslēgto vienošanās par dzīvokļa lietošanu, ko viņi labprātīgi pildīja, līdz ar to saskaņā ar Civillikuma 1488.panta 1.punktu darījumam, ko izpildījušas abas puses, ir tādas pašas sekas, kādas tās būtu, ja tas būtu uzrakstīts.

Puses rakstisku vienošanos par dzīvokļa lietošanas kārtību nav noslēgušas, taču vienojās par to, ka prasītājs, veicot komunālos un apsaimniekošanas maksājumus, meitu nodrošinās ar mājokli. Minēto faktu prasītājs kā pierādījumu izmantoja uzturlīdzekļu piedziņas lietā, lai samazinātu piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru.

Lietā nav pierādījumi par to, ka prasītājam ir pretenzijas pret atbildētāju saistībā ar parādu par strīdus dzīvokli.

Dzīvoklis ir privatizēts laulības laikā, bet zemesgrāmatā reģistrēts uz prasītāja vārda, jo tobrīd nebija svarīgi, uz kura laulātā vārda nekustamais īpašums reģistrēts. Tā kā dzīvokļa pirkšanas brīdī pastāvēja laulāto kopdzīve un kopīga saimniecība, tad atbildētāja dzīvoklī dzīvo likumīgi.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve prasību pārsūdzētajā daļā uzturēja saskaņā ar prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un pamatu, apelācijas sūdzību uzskatīja par nepamatotu.

Atbildētāja tiesas sēdē prasību pārsūdzētajā daļā neatzina atbilstoši rakstveida paskaidrojumos par prasības pieteikumu minētajiem iebildumiem, apelācijas sūdzību uzturēja saskaņā ar tajā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

Noklausījusies prasītāja pārstāves un atbildētājas paskaidrojumus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi pierādījumus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība daļā par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu un izlikšanu apmierināma šādu apsvērumu dēļ.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Apelācijas sūdzībā nav apstrīdēts pirmās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru izbeigta tiesvedība prasības daļā par atkarīgo personu izlikšanu no dzīvojamās telpas /adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Tādējādi apelācijas instances tiesa izskata lietu prasības daļā par dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšanu un atbildētājas izlikšanu no dzīvojamās telpas /adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Civilprocesa likuma 430.panta trešā daļa nosaka, ka fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa pareizi ir konstatējusi lietas faktiskos apstākļus un devusi tiem pareizu juridisku novērtējumu, kā arī objektīvi un pareizi novērtējusi pierādījumus. Tādējādi ir pamats atzīt, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums prasības apmierinātajā daļā ir pareizs un pilnībā pietiekams.

Tā kā nav pamata pārvērtēt pirmās instances tiesas secinājumus, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un neatkārto sprieduma motīvus, kas attiecas uz prasības apmierino daļu.

Izvērtējusi apelācijas sūdzības argumentus, papildu pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka tie nav pamatoti šādu iemeslu dēļ.

Nav pamatoti apelācijas sūdzības argumenti par Civilprocesa likuma 1., 8., 9., 10.panta, 97.panta un 74.panta otrās daļas pārkāpumu. Pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīti lietā konstatētie fakti, pierādījumi, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, dots lietas apstākļu juridiskais novērtējums, kā arī argumentēts, kādēļ prasība pārsūdzētajā daļā apmierināta. Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesas secinājumi, pretēji apelācijas sūdzībā apgalvotajam, atbilst lietas faktiskajiem apstākļiem un iesniegtajiem pierādījumiem, līdz ar to atšķirīgs pierādījumu un lietas apstākļu novērtējums pats par sevi neliecina par iepriekš minēto Civilprocesa likuma normu pārkāpumu. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja nav norādījusi konkrēti kādus viņas lietā iesniegtos pierādījumus un argumentus tiesa nav vērtējusi un kā tas ietekmējis izskatāmās lietas pareizu izspriešanu.

Tā kā prasību daļā par meitas /pers. C/ izlikšanu prasītājs atsauca un tiesvedība lietā šajā daļā izbeigta, tad kā nepamatots noraidāms apelācijas sūdzībā norādītais, ka spriedums skar bērna intereses, tāpēc tiesai bija pienākums uz tiesas sēdi aicināt Rīgas bāriņtiesas pārstāvi.

Nevar piekrist apelācijas sūdzības argumentam, ka atbildētājai saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta otro daļu *(fakti, kas nodibināti ar likumīgā spēkā stājušos spriedumu vienā civillietā, nav jāpierāda, iztiesājot citas civillietas, kurās piedalās tās pašas puses)* nav jāpierāda fakts, ka prasītājs ir piekritis tam, ka atbildētāja kopā ar meitu /pers. C/ dzīvo strīdus dzīvoklī, jo tas jau pierādīts ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 16.februāra spriedumu. Spriedumam vienā civillietā ir prejudiciāla nozīme citas civillietas izspriešanā attiecībā uz visiem faktiem, kas tajā konstatēti, taču no Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 16.februāra sprieduma (l.lp. 53-62) neizriet, ka tiesa ir nodibinājusi faktu, ka prasītājs ir piekritis tam, ka atbildētāja lieto viņam piederošo dzīvokli. Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka apelatores atsaukšanās uz Civilprocesa likuma 96.panta otro daļu šajā gadījumā ir nepamatota.

Izskatāmajā lietā nepastāv strīds par bērna aizgādības un saskarsmes tiesībām, līdz ar to nav apspriežami apelācijas sūdzības argumenti, kas attiecas uz pušu meitas /pers. C/ ikdienas aprūpi, uzraudzību vai dzīvesvietas noteikšanu.

Civiltiesiskajā strīdā pusēm ir pretējas intereses un viedokļi un katra puse cenšas pārliecināt tiesu par noteiktu tiesisko attiecību un juridiski nozīmīgu faktu esamību vai neesamību. To var panākt ar pierādījumiem un pierādīšanu *(skat. A.Līcis. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna redakcijā, Rīga, Tiesu namu aģentūra, 2003, l.lp. 62).*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 104.panta pirmo daļu pušu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu paskaidrojumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Ņemot vērā minēto, nevar piekrist apelācijas sūdzībā norādītajam, ka tiesa nav vērtējusi atbildētājas paskaidrojumus saistībā ar pušu noslēgto mutisko vienošanos par strīdus dzīvokļa lietošanas tiesībām, jo lietā nav atrodami pierādījumi, kas apliecinātu faktu, ka starp pusēm ir noslēgta rakstiska vai mutiska vienošanās par dzīvokļa /adrese B/, nodošanu atbildētājas lietošanā. Turklāt apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja apliecināja, ka šādus pierādījumus viņa nevar iesniegt.

Tāpat Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā nav apspriežama apelatores atsaukšanās uz Civillikuma 1947.pantu *(patapinājums (lietošanas aizdevums) ir līgums, ar kuru kādam nodod lietu bez maksas, bet noteiktai lietošanai, ar nosacījumu atdot to pašu lietu),* jo atbildētāja nav pierādījusi, ka puses ir noslēgušas patapinājumu, kas turklāt ir reāllīgums.

Tā kā atbildētāja nav pierādījusi faktu, ka puses mutvārdos ir noslēgušas vienošanos par strīdus dzīvokļa lietošanu, tad nepelna ievērību apelācijas sūdzībā norādītais, ka puses labprātīgi pildīja šo mutisko vienošanos, tāpēc saskaņā ar Civillikuma 1488.panta 1.punktu darījumam, ko izpildījušas abas puses, ir tādas pašas sekas, kādas tās būtu, ja tas būtu uzrakstīts.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka nav pamata pārvērtēt pirmās instances tiesas spriedumā konstatēto, ka dzīvoklis /adrese/, ir prasītāja kā laulātā atsevišķa manta, kas pierādīts ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 16.februāra spriedumu. Tādējādi nav apspriežams apelācijas sūdzībā norādītais, ka strīdus dzīvokļa pirkšanas brīdī pastāvēja laulāto kopdzīve un kopīga saimniecība, līdz ar to atbildētāja šajā dzīvoklī dzīvo likumīgi.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi ir novērtējusi lietas faktiskos apstākļus un pierādījumus, kā arī devusi tiem pareizu juridisku novērtējumu, līdz ar to prasību pārsūdzētajā daļā apmierinājusi pamatoti, savukārt apelācijas sūdzībā norādītie argumenti apstiprinājumu nav guvuši.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Konstatēts, ka prasītājs šajā lietā ir samaksājis tiesas izdevumus - valsts nodevu par prasības pieteikumu 35,57 EUR (25 Ls) (l.lp. 5) un valsts nodevu par apelācijas sūdzību 71,14 EUR (l.lp. 113).

Tā kā prasītājs prasību daļā par meitas /pers. C/ izlikšanu no dzīvokļa atsauca, tad nav pamata no atbildētājas par labu prasītājam piedzīt prasītāja samaksāto valsts nodevu par apelācijas sūdzību 71,14 EUR.

Civilprocesa likuma 44.panta otrajā daļā noteikts, ka ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no atbildētāja par labu prasītājam, ja viņa prasījums ir apmierināts pilnīgi vai daļēji.

Konstatēts, ka prasītājs šajā lietā ir samaksājis ar lietas vešanu saistītos izdevumus, t.i., izdevumus advokāta palīdzības samaksai 150 EUR, ko apliecina kvīts Nr.023690 (l.lp. 168).

Tādējādi no atbildētājas par labu prasītājam piedzenami tiesāšanās izdevumi kopsummā 185,57 EUR (35,57 EUR + 150 EUR = 185,57 EUR).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas tiesneses 2011.gada 12.jūlija lēmumu prasītājs daļēji atbrīvots no tiesas izdevumu par prasības pieteikumu samaksas, tad no atbildētājas valsts ienākumos piedzenama nesamaksātās valsts nodevas par prasības pieteikumu daļa, t.i., 35,57 EUR.

Kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi šajā lietā ir 12,66 EUR, ko apliecina Tiesu informācijas sistēmas pavēstu uzziņa (l.lp. 164-166). Tādējādi no atbildētājas valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 12,66 EUR.

Civilprocesa likuma 204.[1] pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

prasību pārsūdzētajā daļā apmierināt.

Izbeigt /pers. B/, personas kods /personas kods/, dzīvojamās telpas /adrese/, lietošanas tiesības un /pers. B/, personas kods /personas kods/, ar mantām izlikt no dzīvojamās telpas /adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus 185,57 EUR (viens simts astoņdesmit pieci *euro* un 57 centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 35,57 EUR (trīsdesmit pieci *euro* un 57 centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 12,66 EUR (divpadsmit *euro* un 66 centi).

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Tiesas izdevumu samaksu valsts ienākumos apliecinošs maksājuma dokuments norādītajā termiņā iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā.

Valsts ienākumos valsts nodeva iemaksājama, norādot šādus maksājuma rekvizītus: saņēmēja - Valsts kase, nodokļu maksātāja Nr.90000050138; saņēmēja iestāde - Valsts kase, kods - TRELLV22; konta Nr.LV55TREL1060190911200; maksājuma mērķis - dati lietas identificēšanai (lietas dalībnieka personas dati vai juridiskas personas nosaukums, lietas nosaukums, lietas numurs vai tml.).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami, norādot šādus maksājuma rekvizītus: saņēmēja - Tiesu administrācija, nodokļu maksātāja Nr.90001672316; saņēmēja iestāde - Valsts kase, kods - TRELLV22; konta Nr.LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķī jānorāda dati lietas identificēšanai (lietas dalībnieka personas dati vai juridiskas personas nosaukums, lietas nosaukums, lietas numurs vai tml.).

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas datuma Augstākās tiesas Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Tiesnese	/paraksts/	G.Freimane
Tiesnese	/paraksts/	M.Šķendere
Tiesnese	/paraksts/	M.Ābele